

بررسی نقش یگان امداد در تأمین امنیت بحرانهای شهری (مورد مطالعه، حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکوی تهران)

حسین ترکی*

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۷/۱۳

تاریخ تأیید مقاله: ۱۳۹۹/۱۱/۲۱

چکیده

یکی از مسائلی که امروزه جامعه ایران با آن روبه‌رو است، چگونگی رویارویی با بحرانهای طبیعی و مهار خسارات و پیامدهای ناشی از این حوادث است. نیروی انتظامی، اولین نیروی دولتی است که هنگام بروز هر سانحه‌ای در محل وقوع حاضر است و چنانچه از درایت و آشنایی و آمادگی مناسبی برخوردار باشد، می‌تواند وظایف خود را به‌خوبی انجام دهد و منشأ اثرات مهمی باشد. در این پژوهش به بررسی نقش یگان امداد در تأمین امنیت بحرانهای شهری (مورد مطالعه، حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکوی تهران) پرداخته شد تا بدین وسیله، نقش یگان امداد اطلاعاتی مشخص شود که به تأمین امنیت در بحرانهایی مانند فروپاشی ساختمان پلاسکو منجر می‌شود. این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و از نظر نوع و ماهیت، توصیفی - پیمایشی است. جامعه آماری شامل فرماندهان و مسئولان یگان امداد درگیر در حادثه آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو، که حضوری فعال داشته‌اند با تمام‌شمارش، تعداد آنها ۱۲۳ نفر است که حجم نمونه به تعداد ۶۰ نفر منظور شده است. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه، و از روش محاسبه ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که برابر ۰/۹۱۵ است. هم‌چنین از روشهای استنباطی شامل آزمونهای کلموگروف - اسمیرنوف و t تک‌نمونه‌ای توسط نرم افزار Spss بهره‌گیری شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که مهمترین عامل در تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری از نظر پاسخگویان، اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحران، و بدین معناست که مهمترین عامل در تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری (حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکو) از نظر پاسخگویان، اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری با میانگین رتبه ۴،۲۲ است. بعد از این ویژگی، مهمترین عوامل در تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری به‌ترتیب شامل آموزشها و رزمایشهای قبل از بحران، اقدامات یگان امداد هنگام بحران و بعد از بحران و مرحله بازبایی و بازسازی است.

کلیدواژه‌ها: یگان امداد، امنیت، بحران شهری، پلاسکو

مقدمه

نقش پلیس در نظم امنیت از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. وجود سازمان پلیس به‌عنوان مظهر ایجاد نظم و امنیت در همه جوامع به گونه‌های مختلف پذیرفته شده است. گرچه سازمانهای پلیس از نظر شکلی در جوامع مختلف متفاوت هستند از نظر اهداف (ایجاد نظم و امنیت) وجه اشتراک دارند و برای رسیدن به آن به‌وجود آمده‌اند.

نقش نیروهای پلیس در تأمین امنیت و برقراری احساس امنیت در میان مردم، بسیار مهم و انکارناپذیر است. محافظت از اجتماع، کمک به مردم و ایجاد احساس امنیت در آنان و نیز اقدامات پیشگیرانه از وقوع جرم و از همه مهمتر اجرای درست قانون از وظایف عمومی نیروی انتظامی است. پیشگیری انتظامی بر پایه اقدامات پلیسی برای حمایت از شهروندان آسیب‌پذیر، افزایش آگاهیهای عمومی، نظارت بر اماکن عمومی و افزایش هزینه‌های ارتکاب جرم مبتنی است. امروزه نیروی پلیس در کشورهای پیشرفته، دوره اقتدارگرایی خود را پشت سر نهاده، و وارد دوره جامعه‌گرایی شده‌اند. در این دوره پلیس برای برقراری رابطه نزدیک با افراد جامعه حرکت می‌کند و از این‌رو نیروی پلیس با افراد جامعه تعامل نزدیکی دارد؛ به آموزش و آگاه‌سازی آنان می‌پردازد و به آنان در حل و فصل منازعات و اختلافات محلی یاری می‌کند.

بحرانهای ناشی از سوانح طبیعی، بحرانهای شهری، اجتماعی، فناورانه و... کشور ما را تهدید می‌کند. باتوجه به موقعیت کشورمان و وقوع بسیار مکرر سوانح طبیعی و انسانساخت و اینکه ایران یکی از حادثه‌خیزترین نواحی جهان است، همه این مسائل سبب شده است که هر از چند گاهی، کشورمان دچار بحران ناشی از وقوع یکی از سوانح طبیعی و یا انسانساخت در سطح ملی شود که ازجمله بحرانهای اخیر می‌توان به وقوع آتش‌سوزی و تخریب ساختمان پلاسکوی شهر تهران در دی ماه سال ۱۳۹۵ اشاره کرد که علاوه بر تلفات جانی، خسارت زیاد مالی را به‌دنبال داشت و در پی آن تنگناهای پیچیده و گوناگونی برای مردم آسیب‌دیده و ارگانهای دولتی و غیر دولتی به‌وجود آورد که ازجمله آنها می‌توان به پیامدهای امنیتی و انتظامی ناشی از این بحران اشاره کرد که در جای خود در خور تأمل است (معاونت عملیات فاتب، ۱۳۹۵: ۵۸).

نبود پژوهش مشابه در زمینه نقش پلیس در بحرانهای طبیعی، که خلأ مبانی نظری و کارکردی در حادثه ساختمان پلاسکو نشان داد، نیاز به تحقیقی در این زمینه برای نیروی انتظامی و دستگاه‌های امنیتی و مدیریتی بویژه مدیریت بحران وجود دارد که محقق این نقش را به عهده گرفته است.

باتوجه به نقش یگان امداد (بعد از کوپ) به‌عنوان لایه دوم حفاظتی بین جرم و جامعه، که می‌تواند در جلوگیری از بروز جرم و ایجاد امنیت در جامعه تأثیر بسزایی داشته باشد و تنوع مأموریت‌های یگان امداد حکایت از دامنه زیاد تأثیرگذاری آنها در جامعه دارد (معاونت عملیات ناجا، ۱۳۸۳: ۴۱). هم‌چنین می‌توان در به‌کارگیری یگان امداد اشاره کرد که به عدم اتلاف و هرزرفتن توان بالفعل و در نتیجه توفیق در جلوگیری یا برخورد با جرائم و تأمین امنیت در بحرانهای شهری بویژه حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکو می‌شود.

هدف پژوهش در بررسی نقش یگان امداد در تأمین نظم و امنیت ساکنان، مردم، امدادگران در حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکو و اقدامات یگان در مرحله قبل، هنگام و بعد از بحران است. برای دستیابی به اهداف این پژوهش به‌دنبال پاسخ به این سؤالات هستیم که آموزشها و رزمایشها قبل از حادثه ساختمان پلاسکو در تأمین نظم و امنیت در کانونهای بحرانهای شهری چه تأثیری دارد؛ اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری چه تأثیری در تأمین امنیت دارد؟ یگان امداد هنگام بحران ساختمان پلاسکو در تأمین امنیت چه تأثیری دارد؟ یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی ساختمان پلاسکو در تأمین امنیت در بحرانهای شهری چه تأثیری دارد؟

برای اینکه یگان امداد بتواند در چارچوب وظایفش در تمامی بحرانها، بیش از پیش ایفای وظیفه کند، ضرورت بررسی عملکرد یگان امداد در بحران ساختمان پلاسکو و تأمین امنیت آن به روش علمی مورد نیاز است تا از نتایج و بازخورد آن و بررسی چالشهای اساسی حوزه مدیریت انتظامی بحران در بهبود مدیریت بحرانهای مختلف گامهای اساسی‌تر و موثرتری برای آینده در این نیرو برداشت.

مراحل مدیریت بحران شامل پیش‌بینی، پیشگیری، مقابله و بازیابی و بازسازی است.

حال در این تحقیق به دنبال این هستیم که یگان امداد در تأمین امنیت بحرانهای شهری (فروپاشی ساختمان پلاسکو) چه نقشی داشته است؟

پیشینه و مبانی نظری پژوهش

پیشینه پژوهش

با بررسی منابع به نظر می‌رسد تحقیقات زیادی در این زمینه به عمل نیامده؛ اما منابعی که به عنوان پیشینه تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است به شرح ذیل اعلام می‌شود:

فرج‌پور و همکاران (۱۳۹۷) در مقاله‌ای به بررسی عملکرد پلیس بر احساس امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان پرداخته، و به این نتیجه رسیده‌اند که نقش نظارتی پلیس در کنترل و مهار جرائم غیر قابل انکار است و در مواقع خطر می‌تواند اقدام مناسب و بموقع انجام دهد.

یاوری و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیق خود به عنوان «ساختار مدیریتی نظم و امنیت انتظامی در بحرانهای طبیعی با تأکید بر الگوی ساختار مدیریت بحران در کشورهای هدف» سامانه مدیریت در سطح کل کشور و در سطح نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، ناگزیر است که با استفاده از تجربیات خود و بهره‌گیری از تجربیات موفق جهانی نسبت به تنظیم برنامه‌ای مؤثر برای مدیریت بلایا گام بردارد و راهبردهای مشخصی را برای مدیریت نظم و امنیت پلیس در بحرانهای طبیعی فراهم آورد، نتایج تحقیق نشان می‌دهد که با بررسی و تحلیل مؤلفه‌های سابقه برنامه‌ریزی، سطوح برنامه‌ریزی، ساختار و وضعیت پلیس کشورهای مورد مطالعه در بحرانهای طبیعی گام مهمی است تا بتوان با الگوبرداری موثق و موفق مدیریت نظم و امنیت انتظامی در دنیا به سطح مطلوبی از برتری تصمیم‌گیری در هماهنگی، هدایت عملیاتی و کنترل اثربخش بحران بر اساس مأموریت‌های ابلاغی در راستای استقرار نظم و امنیت انتظامی در بحرانهای طبیعی دست یافت.

شهابی (۱۳۹۴) در تحقیق خود با عنوان «چگونگی هوشمندسازی فرایندهای مدیریت بحرانهای طبیعی» به بررسی چگونگی فرایندهای مدیریت بحرانهای طبیعی (خراسان جنوبی) پرداخته، گردآوری اطلاعات از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است.

روش تحقیق از نظر هدف در زمره تحقیقات کاربردی و از نظر روش ترکیبی، کیفی (فعالیت‌هایی، چون مصاحبه و شرکت در فعالیتهای پژوهشی)، کمی (شناختی از کل به دست آورد)، اکتشافی تأییدی است. جامعه آماری این پژوهش را متخصصان کارگروه‌های تخصصی سازمان مدیریت بحران تشکیل می‌دهند که از میان خبرگان ستاد بحران استان، فرماندهان و مدیران انتظامی شهرستان و رؤسای کلانتری و پاسگاه‌ها که دارای سابقه بالای ۵ سال هستند که تعداد آنها ۷۰ نفر بوده است انتخاب شده‌اند، توسط آزمون تی تک‌نمونه ارزیابی قرار گرفته‌اند. بر اساس نتایج، وضعیت فرایند افزایش آمادگی در مدیریت بحران، وضعیت گردآوری اطلاعات، وضعیت استفاده از نیروها، وضعیت فرماندهی در بحران در سطح مطلوبی قرار دارد. همچنین سامانه اطلاع‌رسانی در مدیریت بحران و وضعیت سامانه هماهنگی بین سازمانی مدیریت بحرانی‌های طبیعی استان خراسان جنوبی در سطح مطلوبی قرار دارد.

میر حبیبی و مؤمنی (۱۳۹۴) در تحقیق خود به عنوان «نقش نیروی انتظامی در مدیریت بحران زلزله بم» سعی کرده‌اند نقش نیروی انتظامی را، هر چند مختصر در مدیریت بحران زلزله ۶/۲ ریشتری مورخ ۱۳۸۲ شهرستان بم بررسی کنند. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد، به‌رغم همه کاستیها و عمق بیش از حد تصور فاجعه، نیروی انتظامی با تمام توان و امکانات در صحنه حاضر و خدمت‌رسانی را از همان دقایق اولیه بامداد روز حادثه شروع کرد. در این تحقیق با توجه به امکانات و محل استقرار یگانهای عملیاتی قرارگاه مقدم مرصاد و اجرای تمرکزی کارها با محوریت آن قرارگاه در روزهای ابتدایی حادثه به‌صورت مفصل نسبت به اقدامات آن یگان بحث شده است.

یاوری بافقی (۱۳۹۳) کتابی با عنوان بحرانی‌های اجتماعی تألیف، و دانشگاه علوم انتظامی امین آن را چاپ کرده است. در این کتاب عدم پیش‌بینی شرایط به گرفتن تصمیماتی در پلیس منجر می‌شود که می‌تواند علاوه بر افزایش شدید هزینه‌های سازمانی به وخامت اوضاع بینجامد. کتاب درنهایت با تأکید بر درک اهمیت و ضرورت پیش‌بینی بحرانی‌های اجتماعی به‌عنوان زمینه و بستر ساز پیشگیری از وقوع آنها توسط ناجا به تبیین عوامل مؤثر بر پیش‌نگری بحرانی‌های اجتماعی می‌پردازد و درنهایت الگویی راهبردی برای

سازمان پلیس ترسیم می‌نماید.

عادلی (۱۳۹۱) در تحقیق خود به عنوان «ارزیابی عملکرد انتظامی جمهوری اسلامی ایران در برقراری نظم و امنیت شهرستان بم با رویکرد مدیریت بحران» هدف تحقیق را ارزیابی عملکرد نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در برقراری نظم و امنیت بحران ناشی از زلزله شهرستان بم در مرحله پاسخگویی و امدادرسانی می‌داند. در این تحقیق از روش پیمایشی استفاده شده است. بدین منظور ۵۰۱ نفر (۲۸۸ نفر شهروند، ۱۶۳ نفر از کارکنان ناجا و ۵۰ نفر از مسئولان دستگاه‌های اجرایی) انتخاب شدند و عملکرد ناجا از دید آنها در حوزه عملکردی انتظامی، آگاهی و راهور مورد ارزیابی قرار گرفت. برای تعیین پایایی پرسشنامه تحقیق از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج حاکی است اقدامات و فعالیتهایی همچون برقراری امنیت و انتظامات مراسم و مجالس سخنرانی مقامات داخلی و خارجی و... با میانگین ۴۹/۲۳ درصد و اقدامات و فعالیتهای مربوط به کشف زیورآلات و مدارک همراه متوفیان و در نظر گرفتن پارکینگ با میانگین ۱۵/۱۷ بیشترین و کمترین تأثیر را در برقراری نظم و امنیت بحران ناشی از زلزله بم داشته است. غلامحسینی (۱۳۹۱) در تحقیق خود به عنوان «بررسی نقش و جایگاه ناجا در مدیریت بحرانهای طبیعی (مطالعه موردی: بحران سفید، بحران برف ۱۳۸۳ گیلان)» با هدف بررسی نقش و جایگاه ناجا در مدیریت بحرانهای طبیعی (با نگاه به بحران سفید گیلان) و شناخت و دستیابی به عملکرد ناجا در مدیریت بحران مورد بررسی قرار گرفته است. این تحقیق از لحاظ هدف، کاربردی و روش آن توصیفی، پیمایشی، تحلیلی است. داده‌ها از مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای و نیز مطالعات میدانی گردآوری شده است. جامعه آماری با استفاده از روش نمونه خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شده است. نتایج نشان می‌دهد که بین شیوه انتظامی ناجا در مقابله با بحرانهای طبیعی (بحران برف ۱۳۸۳ گیلان) رابطه معناداری وجود دارد؛ بدین وسیله فرماندهان انتظامی هنگام بروز بلایای طبیعی با آمادگی از قبل می‌توانند بهترین روشها و شیوه‌های انتظامی را در اسرع وقت و با بهترین کارایی ارائه کنند.

بانکیویکز و روبک^۱ (۲۰۱۲) تلاش کرده‌اند تا با الگویی منسجم برای برقراری ارتباط

1. Bonkiewicz and Ruback

نهادهای مختلف در زمینه هشدار در بحرانهای طبیعی، مقاله‌ای تدوین کنند. این الگو بر راهبردهایی متکی است که پلیس برای کاهش تأثیرات زیانبار این بحرانها باید در پیش گیرد. در این راهبردها بر ارتباط مستمر بین پلیس و مردم در فرایند مدیریت بحرانهای طبیعی و ازجمله کاربست راهبردها تأکید می‌شود.

جوهانسون و همکاران^۱ (۲۰۱۲) در تحقیقی به عنوان «مطالعه مدیریت بحران داخلی و ارتباط بحران داخلی سازمانها» با ارائه و بحث در مورد برخی از یافته‌های مهم از یک تحقیق بزرگ از مدیریت بحران و ارتباط بحران داخلی که در بهار ۲۰۱۱ بین سازمان خصوصی و عمومی در دانمارک انجام شده است. هدف کلی این مطالعه به‌دست‌آوردن این نظر است که چگونه این کمپانیها یا سازمانها مدیریت بحران و فعالیتهای ارتباط بحران داخلی را قبل، بعد و در طول بحران درک، و برنامه‌ریزی، همکاری و اجرا می‌کنند. نتایج ارتباط بحران این تحقیق نشان می‌دهد که بیشتر سازمانها یک طرح احتمالی برای بحران دارند که بیشتر آنها شامل جنبه‌های داخلی مربوط به مدیریت و ارتباط با سهامداران داخلی طی بحران است.

اندرسون^۲ (۱۹۹۴) در مقاله‌ای نقش نیروهای نظامی و انتظامی در مدیریت بحران را بررسی کرده است. در این پژوهش مراحل مدیریت بحران به‌صورت موردی بررسی، و در هر مرحله نقشی تشریح شده است که نیروهای نظامی می‌توانند داشته باشند و راهکارهایی هم در هر زمینه ارائه گردیده است.

یکی از بحرانهای شهری، بحران امنیت است. باتوجه به اینکه یکی از مهمترین وظایف ناجا برقراری نظم و امنیت در جامعه است، بدون شک نیروی انتظامی برای این مأموریت باید وظایفی چون حفاظت از منطقه آسیب‌دیده، کنترل ورود و خروج افراد، وسایل نقلیه و اجناس به منطقه، حفاظت از اموال دولتی، بخش خصوصی و مردم، حفاظت از کمکهای مردمی و دولتی، برقراری نظم در ناحیه آسیب‌دیده و دفع هرگونه مزاحمت افراد شرور برای مردم، کنترل ترافیک داخل و اطراف منطقه آسیب‌دیده، دستگیری مجرمان و... انجام دهد که نتیجه عملکرد در قالب «مدیریت بحران» متجلی می‌شود. نیروی انتظامی برای

1. Winni Johansen*, Helle K. Aggerholm, Finn Frandsen

2. Anderson

اینکه بتواند مأموریت‌های خود را به نحو احسن انجام دهد، باید پیوسته نقش خود را مورد سنجش و ارزیابی قرار دهد. باتوجه به اهمیت موضوع و اینکه تاکنون نقش نیروی انتظامی در بحران ناشی از حادثه آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو مورد بررسی علمی قرار نگرفته است، محقق در این تحقیق بر آن شد که به بررسی نقش یگان امداد در تأمین امنیت در بحرانهای شهری (مورد مطالعه، حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکو تهران) بپردازد.

مبانی نظری پژوهش

نقش نیروی انتظامی در مدیریت بحرانها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بحرانهایی که به‌صورت مختلف در زندگی بشر روی می‌دهد، علاوه بر تلفات جانی و خسارات، پیامدهای گوناگونی دارد که ازجمله آنها می‌توان به کمبود ارزاق، بیکاری، بی‌خانمانی، کمبود در تهیه نیازهای زندگی، از بین رفتن تأسیسات مهم و حیاتی و... اشاره کرد؛ اما مهمترین اختلالی که در پی وقوع بیشتر بحرانها روی می‌دهد، ایجاد هرج و مرج و از هم‌گسیختگی نظم و انضباط اجتماعی است که می‌تواند به بدترشدن وضعیت، پس از وقوع بلایای طبیعی منجر شود. ایران یکی از سانحه‌خیزترین و آسیب‌پذیرترین کشورهای جهان به‌شمار می‌آید؛ از این رو سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان باید در کنار برنامه‌ریزی برای کارهای جاری و توسعه‌ای به اهمیت و نقش بازدارنده سوانح به‌عنوان یکی از موانع اصلی توسعه کشور توجه کنند (قدیری و همکاران، ۱۳۸۵: ۵۹).

در این راستا تأمین امنیت یکی از مهمترین چالشهایی است که مدیریت بحران با آن روبه‌رو است. سازمانهای نظامی به دلیل برخورداری از پیشرفته‌ترین فناوریها و تجهیزات و همچنین به‌دلیل برخورداری از حجم سازمانی بزرگ (در قالب افراد و استعداد نظامی) و از سویی به‌دلیل لزوم آمادگی دائمی برای واکنش سریع در برابر تهدیدهای دشمنان ازجمله ارزشمندترین داراییهای جامعه برای به‌کارگیری در وضعیت‌های بحرانی هستند (حسینی و جدی، ۱۳۸۵: ۹). هرج و مرج عمومی در موقع بحران و تجاوز به اموال و ناموس مردم آسیب‌دیده، موجب بی‌نظمی محیطی می‌شود و راه شکل‌گیری موقعیت‌های نابسامان و جرم‌زا را هموار می‌سازد.

مردم هنگام بروز بحران و از بین رفتن نظم عمومی و به‌وجود آمدن ناهنجاریهای عمده در منطقه بحران‌زده به علت خرابیهای ناشی از آن مانند حادثه آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو، احساس خطر بسیار می‌کنند و از آنجا که زندگی، حیات و ارزشهای اساسی آنها با آسیب روبه‌رو می‌شود از نیروهای انتظامی و امدادی تقاضای کمک فوری می‌کنند. دزدی گنجینه‌ها و اشیاء و ثروتهای ملی در اولین ساعات هر بحران طبیعی محتمل است. تقسیم مسئولیتها به‌منظور برقراری نظم و امنیت در منطقه بحران‌زده، کنترل ورود اتباع بیگانه و ورود مردم مناطق همجوار با بروز، انسجام، سازماندهی و کارآمدی شبکه اطلاعاتی کشور و تواناییهای کنترل در این زمینه اهمیت قابل توجهی دارد (قرارگاه عملیاتی ناجا، ۱۳۸۳: ۱۴).

ایجاد امنیت و آسان‌کردن محیط عمل و عبور و مرور برای نیروهای امدادی در قدم نخست واکنش به بحران باید به محض حضور نیروی انتظامی در محل به‌صورت منسجم و هماهنگ انجام شود. نیروی انتظامی براساس وظیفه ذاتی خود به‌عنوان نیروی حافظ امنیت و آسایش مردم و به‌دلیل گستردگی زمینه عملیات و تنوع وظایف و حضور در اقصی نقاط کشور در زمره اولین نیروهایی است که هنگام بروز هر گونه سانحه‌ای در محل حاضر می‌شود. این نیرو براساس طرح امداد و نجات کشور باید در سوانح و حوادث طبیعی با به‌کارگیری تمام امکانات و توان خود نسبت به برقراری نظم و امنیت و روان‌سازی آمد و شد برای سازمانهای امدادی تلاش کند (وردی نژاد، ۱۳۸۸: ۳۲).

چارچوب نظری این تحقیق برای بررسی نقش یگان امداد در تأمین امنیت بحرانی‌های شهری بر تأمین نظم و امنیت و مقابله با بحران تمرکز می‌کند. روش ارزیابی رویداد بحرانی، که یکی از روشهای رویکرد نتایج است از دیدگاه‌های ایوانسویچ، بایرزو و... برگرفته شده است. در این تحقیق نقش یگان امداد در تأمین امنیت بحران شهری مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

برای چگونگی مدیریت بحران نیز از رویکرد رویارویی ایجاد ظرفیت برای مهار بحراناها با توسل به راهبردها و روشهای گوناگون سخت‌افزاری و نرم‌افزاری استفاده شده است که بیشتر هنگام بحران انجام می‌گیرد. نظریه تأمین امنیت برای برقراری نظم و امنیت

و کمک‌رسانی در حوزه وظایف خود به همکاری ارگانهای دولتی و خصوصی و مردمی نیاز دارد.

یگان امداد

یگان امداد به‌عنوان واحد عملیات پشتیبانی نزدیک پلیس‌های تخصصی مانند پلیس پیشگیری، آگاهی و پاوا در حوزه‌های مختلف مانند کنترل اجتماعات، گشت انتظامی، امنیت اخلاقی، حفاظت پیرامونی از اماکن، حفاظت از شخصیت‌ها، گشت ارشاد، جمع‌آوری ماهواره مأموریت دارد با پنج محور اصلی از جمله: ۱. گشت انتظامی (پیشگیری) ۲. برخورد با اراذل و اوباش ۳. برخورد با اجتماعات غیر قانونی ۴. مبارزه با قاچاق از جمله مواد مخدر ۵. برخورد قاطع با جرائم خشن.

بحران

بحران یکی از الفاظ پر کاربرد است که نماد آشفتگی است و برای توصیف هرگونه بی‌نظمی در زمینه اداره جامعه به‌کار می‌رود. بحران، یعنی بروز آشفتگی یا پریشانی و یا اختلال فیزیکی و روانی ناگهانی و شدید که روند و سیر شرایط عادی را به هم می‌ریزد (جر، ۱۳۹۱: ۳۸۶).

بحران به وضعیتی اطلاق می‌شود که با تهدید شدید، عدم قطعیت و احساس فوریت همراه است و باتوجه به پیامدهای امنیتی آن، وظایف مدیریت بحران در قالب تلاشهایی مانند جلوگیری از وقوع بحران، کسب آمادگی برای حفاظت بهتر در مقابل تأثیر عامل بحران، پاسخ مؤثر دادن به بحران واقعی، تهیه طرحها و منابع برای ترمیم و بازسازی پس از بحران، متبلور می‌شود (عادلی، ۱۳۸۴: ۷).

امنیت

مقوله امنیت (عمومی) و چگونگی استقرار، تثبیت و تداوم آن ازجمله اساسی‌ترین اهداف و وظایف نظامهای سیاسی به مفهوم عام آن است. بی‌تردید بدون امنیت، هیچ برنامه‌ای در کشور قابل اجرا نیست. امنیت در زمره اهداف و ارزشهای اصولی و پایدار جامعه است. امروزه، امنیت اجتماعی از ویژگیهای کیفی زندگی در شهرها است. احساس امنیت اجتماعی با آسایش روانی و ذهنی انسانها ارتباط تنگاتنگی دارد و از مؤلفه‌های

اصلی رفاه اجتماعی است (سالار و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۰).

سه نوع تقسیم‌بندی شایع و رایج در زمینه امنیت وجود دارد:

الف. امنیت از نظر جغرافیایی به امنیت داخلی و خارجی تقسیم می‌شود.

ب. امنیت با توجه به مرحله استقرار و عامل به وجود آورنده آن به امنیت درونی و امنیت بیرونی تقسیم می‌شود.

ج. امنیت از لحاظ ساختاری به امنیت فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود. بخش‌های امنیت فردی عبارت است از: امنیت مالی، امنیت جانی، امنیت فکری و عاطفی (باباخانلو، ۱۳۸۲: ۲۳ و ۲۲).

مأموریت نیروی انتظامی در حوادث طبیعی

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مأموریت دارد تا با به کارگیری توان انتظامی، امدادی مربوط و همچنین همسو کردن دیگر سازمانهای امدادی و خدماتی کشور بر اساس ضوابط، نسبت به احیای سازمانی خود در منطقه و امداد و نجات کارکنان و خانواده آنان و نیز امداد و نجات هموطنان در سطح کشور اقدام کند.

بحرانهای ناشی از بلایای طبیعی به علت قطع و انفصال روند طبیعی زندگی، آثار ناگوار مانند مرگ و میر، جراحت، از کارافتادگی، تخریب تشکیلات اجتماعی و ایجاد حجم زیادی از نیازهای انسانی مانند سرپناه، غذا، پوشاک و کمکهای اولیه و پیشرفته و... هم‌چنین بی‌نظمی و ناامنی را به دنبال دارد؛ لذا در زمینه برقراری نظم و امنیت نیازمند مدیریتی توانمند در سطح مسئولان رده بالا است.

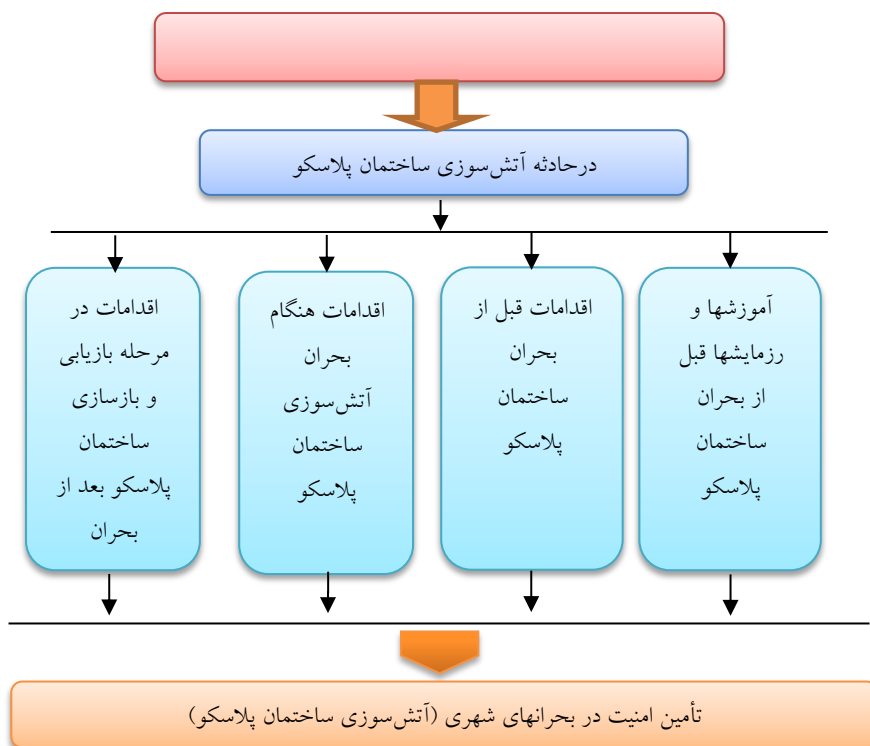
البته اگر با برنامه‌ریزی درست و مدیریت راهبردی با تهدیدات امنیت عمومی مقابله نشود، آنها به تهدید امنیت ملی تبدیل می‌شوند؛ در این صورت، این امر - یعنی تبدیل امنیت عمومی به تهدید امنیت ملی - شاخص ناکارآمدی مسئولان در تأمین امنیت عمومی است (مثلاً قاچاق مواد مخدر از عمومی بودن به ملی بودن رسیده...) (مؤذن جامی، ۱۳۸۴: ۳۴ - ۳۲).

عملکرد یگان امداد در بحران امداد و نجات

این یگان در حوادث و بلایای طبیعی بنا به دستور و باتوجه به آموزشها و آمادگیهای

که با رزمایشها و سازماندهی متناسب با مأموریت و تجهیزات خود پیدا کرده است به مناطق حادثه دیده اعزام می شود. سرعت عمل و حضور بموقع این نیرو در حوادث سالهای اخیر پوشیده نبوده و اقدامات واحدهای عمل کننده آن بارها مورد تقدیر مسئولان قرار گرفته است.

یگان امداد می تواند در کنترل بحرانهای شهری کمک زیادی انجام دهد. بنابراین در این تحلیل به بررسی چهار مورد از نقش یگان امداد فاتب در رویارویی با بحران فروپاشی ساختمان پلاسکو پرداخته می شود.

شکل ۱. الگوی مفهومی پژوهش

روش شناسی

این تحقیق از نظر هدف، کاربردی، و از نظر روش، توصیفی از نوع پیمایشی است به این معنی که پژوهشگر می‌کوشد در زمینه موضوع پژوهش، آنچه را که هست، توصیف و تفسیر کند. در این پژوهش به بررسی نقش یگان امداد در تأمین امنیت در بحرانهای شهری (مورد مطالعه، حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکوی تهران) پرداختیم تا بدین وسیله از نقش یگان امداد اطلاعاتی به دست آوریم که به تأمین امنیت در بحرانهایی مانند فروپاشی ساختمان پلاسکو منجر می‌شود.

در این پژوهش جامعه آماری شامل فرماندهان و مسئولان یگان امداد درگیر در حادثه آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو، افسران ارشد، جزء و درجه‌داران گشت انتظامی قرارگاه غرب است که حداقل بیش از سه سال در گشت یگان امداد خدمت کرده، و در این حادثه حضوری فعال داشته‌اند و نظر آنها برای نیروی انتظامی مشروعیت و مقبولیت دارد. این نیروها جزء جامعه آماری هستند و حجم نمونه ۶۰ نفر است. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه با روش محاسبه ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده که برابر ۰/۹۱۵ است که انسجام مناسب و مطلوبی دارد. باتوجه به عادی‌بودن داده‌ها در این تحقیق از آزمون پارامتریک رگرسیون خطی به‌منظور سهم تأثیرگذاری هر یک از متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته (تأمین امنیت) استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

الف. یافته‌های توصیفی

در این نوع تجزیه و تحلیل، پژوهشگر داده‌ها را با استفاده از شاخصهای آمار توصیفی، خلاصه و طبقه‌بندی می‌کند. در سطح توصیفی از شاخصهای فراوانی (فراوانی، درصد فراوانی، درصد تجمعی و...) استفاده شده است. در این قسمت جدولهای آماری مربوط به گروه سنی، وضعیت تأهل، تحصیلات و همچنین سؤالات پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۱. فراوانی و درصد برحسب گروه سنی

ردیف	گروه سنی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
۱	۲۰ - ۳۰	۱۱	۱۸/۳	۱۸/۳
۲	۳۱ - ۴۰	۳۵	۵۸/۳	۷۶/۷
۳	۴۱ - ۵۰	۱۴	۲۳/۳	۱۰۰/۰
۴	کل	۶۰	۱۰۰/۰	

باتوجه به جدول، همان‌طور که مشاهده می‌شود از ۶۰ نفر، ۱۱ نفر (۱۸/۳ درصد) در گروه سنی ۲۰ - ۳۰ ساله، ۳۵ نفر (۵۸/۳ درصد) در گروه سنی ۳۱ - ۴۰ و ۱۴ نفر (۲۳/۳ درصد) در گروه سنی ۴۱ - ۵۰ هستند.

جدول ۲. فراوانی و درصد برحسب وضعیت تأهل پاسخگویان

ردیف	وضعیت تأهل	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
۱	مجرد	۱۳	۲۱/۷	۲۱/۷
۲	متأهل	۴۷	۷۸/۳	۱۰۰/۰
۳	کل	۶۰	۱۰۰/۰	

باتوجه به جدول همان‌طور که مشاهده می‌شود از ۶۰ نفر، ۱۳ نفر (۲۱/۷ درصد) مجرد و ۴۷ نفر (۷۸/۳ درصد) متأهل هستند.

جدول ۳. فراوانی و درصد برحسب وضعیت تحصیلات پاسخگویان

ردیف	تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
۱	دیپلم	۱۲	۲۰/۰	۲۰/۰
۲	کاردانی	۲۰	۳۳/۳	۵۳/۳
۳	کارشناسی	۱۸	۳۰/۰	۸۳/۳
۴	ارشد	۱۰	۱۶/۷	۱۰۰/۰
۵	کل	۶۰	۱۰۰/۰	

باتوجه به جدول، همان‌طور که مشاهده می‌شود از ۶۰ نفر، ۱۲ نفر (۲۰/۰ درصد) در سطح دیپلم، ۲۰ نفر (۳۳/۳ درصد) در سطح کاردانی، ۱۸ نفر (۳۰/۰ درصد) تحصیلات در سطح کارشناسی و ۱۰ نفر (۱۶/۷ درصد) تحصیلات ارشد دارند که نشان می‌دهد بیشتر افراد در مقطع کارشناسی هستند.

توصیف یافته‌های متغیرهای اصلی پژوهش
شاخص آموزشها و رزمایشها قبل از بحران حادثه

جدول ۴. بررسی متغیر آموزشها و رزمایشها قبل از بحران افراد نمونه

عنوان	درصد فراوانی			میانگین	میان	انحراف معیار
	کم	متوسط	زیاد			
شاخص کلی (آموزشها و رزمایشها قبل از بحران)	-	۴۰/۰	۶۰/۰	۴/۱۳	۴/۱۴	۰/۳۰۳

برای بررسی اینکه آیا صفت مورد نظر ما (آموزشها و رزمایشها قبل از بحران) بین بیشتر پاسخگویان محقق شده است یا خیر، میانگین با عدد ۳ مقایسه می‌شود (چون ارزشگذاری بین ۵ - ۱ بود). میانگین در اینجا ۴/۱۳ است؛ بنابراین نشان می‌دهد نظر مثبت پاسخگویان درباره آموزشها و رزمایشها قبل از بحران حادثه در حد زیاد است.
اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری

جدول ۵. بررسی متغیر اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری افراد نمونه

عنوان	درصد فراوانی			میانگین	میان	انحراف معیار
	کم	متوسط	زیاد			
شاخص کلی (اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری)	-	۲۶/۷	۷۳/۳	۴/۲۲	۴/۲۹	۰/۲۵۳

برای بررسی اینکه آیا صفت مورد نظر ما (اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری) بین بیشتر پاسخگویان محقق شده است یا خیر، میانگین با عدد ۳

مقایسه می‌شود (چون ارزشگذاری بین ۵ - ۱ بود). میانگین در اینجا ۴/۲۲ است؛ بنابراین نشان می‌دهد نظر مثبت اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری پاسخگویان در حد زیاد است.

شاخص یگان امداد هنگام بحران شهری

جدول ۶. بررسی متغیر یگان امداد هنگام بحران شهری افراد نمونه

انحراف معیار	میان	میانگین	درصد فراوانی			عنوان
			زیاد	متوسط	کم	
۰/۳۶۱	۳/۲۹	۳/۳۲	۳۶/۷	۶۳/۳	-	شاخص کلی (یگان امداد هنگام بحران شهری)

برای بررسی اینکه آیا صفت مورد نظر ما (یگان امداد هنگام بحران شهری) بین بیشتر پاسخگویان محقق شده است یا خیر، میانگین با عدد ۳ مقایسه می‌شود (چون ارزشگذاری بین ۵ - ۱ بود). میانگین در اینجا ۳/۳۲ است؛ بنابراین نشان می‌دهد نظر مثبت پاسخگویان درباره اقدامات یگان امداد هنگام بحران شهری تقریباً در حد متوسط است. شاخص اقدامات یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی حادثه

جدول ۷. بررسی متغیر اقدامات یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی حادثه افراد نمونه

انحراف معیار	میان	میانگین	درصد فراوانی			عنوان
			زیاد	متوسط	کم	
۰/۳۱۸	۳/۸۶	۳/۸۲	۵۶/۷	۴۳/۳	-	شاخص کلی (اقدامات یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی حادثه)

برای بررسی اینکه آیا صفت مورد نظر ما (اقدامات یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی حادثه) بین بیشتر پاسخگویان محقق شده است یا خیر، میانگین با عدد ۳ مقایسه می‌شود (چون ارزشگذاری بین ۵ - ۱ بود). میانگین در اینجا ۳/۸۲ است؛ بنابراین نشان می‌دهد نظر مثبت پاسخگویان درباره اقدامات یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی حادثه تقریباً در حد زیاد است.

ب. یافته‌های استنباطی

در این قسمت ابتدا نرمال بودن متغیرها بررسی می‌شود. فرض صفر آزمون نرمال بودن توزیع متغیرها و فرض مقابل نرمال نبودن آنها است. در صورتی که سطح معنی‌داری آزمون از ۰/۰۵ بیشتر باشد فرض صفر را می‌پذیریم و توزیع داده‌ها نرمال است. اگر سطح معنی‌داری آزمون از ۰/۰۵ کمتر باشد، میزان انحراف از چپ و راستی (چولگی) و میزان انحراف از بالا و پایین (کشیدگی) آن بررسی می‌شود. اگر مقدار چولگی آن بین ± 2 و مقدار کشیدگی آن بین ± 7 باشد، فرض صفر پذیرفته می‌شود و توزیع داده‌ها نرمال است.

جدول ۸. بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها

متغیر	مقدار آزمون (Z)	سطح معنی‌داری آزمون (p-value)	چولگی	کشیدگی	نتیجه
آموزشها و رزمایشها قبل از بحران	۱/۰۳۶	۰/۲۳۳	-۰/۵۱۲	۰/۸۳۰	نرمال
اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحران	۰/۹۰۶	۰/۳۸۴	-۰/۳۲۲	۰/۰۳۴	نرمال
اقدامات یگان امداد هنگام بحران	۰/۸۸۳	۰/۴۱۷	-۰/۱۳۶	-۰/۷۴۲	نرمال
یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازسازی	۱/۱۵۷	۰/۱۳۸	-۰/۰۷۸	-۰/۵۵۷	نرمال
تأمین امنیت	۰/۹۶۱	۰/۳۱۵	۰/۳۰۴	-۰/۹۳۹	نرمال

با توجه به جدول، مقدار آماره آزمون متغیرها و هم‌چنین سطح معنی‌داری مشاهده می‌شود. سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ بیشتر است، بنابراین فرض صفر تأیید می‌شود و با اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت توزیع متغیرها نرمال است. درنهایت اینکه با توجه به شاخصهای شکل توزیع می‌توان گفت توزیع داده‌های نمونه‌ای متغیرها به سمت توزیع نرمال تمایل دارد (مقادیر کجی و کشیدگی در همه متغیرها بین $+2$ و -2 است؛ به عبارتی دیگر توزیع داده‌های نمونه‌ای این متغیرها نرمال است؛ لذا برای آزمون فرضیه‌های آماری آنها باید از معادل آمار پارامتریک استفاده شود.

نتیجه‌گیری

این تحقیق تلاش می‌کند نقش یگان امداد را در تأمین امنیت بحرانهای شهری مورد بررسی قرار دهد. در این تحقیق، نقش یگان امداد در بحرانهای شهری (حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکو) بررسی شد. اهداف تحقیق بررسی نقش یگان امداد در مقابله با جلوگیری از اغتشاش و ناآرامی ناشی از آتش‌سوزی، کنترل ترافیک در مناطق حادثه‌دیده در تأمین نظم و امنیت محل اسکان آسیب‌دیدگان، تأمین امنیت و انتظامات مناطق حادثه‌دیده بوده است.

در این تحقیق نقش یگان امداد در هنگام بحران بر اساس این رویکرد ارزیابی شد که بعد از بحران نقش یگان امداد چگونه بوده است. در اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش، پرسشنامه حاوی سؤالاتی مربوط به مشخصات فردی از قبیل، سن، جنسیت، میزان تحصیلات و...، قسمت دوم شامل متغیرهای تحقیق و حاوی ۲۸ سؤال بر اساس مقیاس لیکرت بود که پنج گزینه خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم داشت. باتوجه به تجزیه و تحلیل آماری متغیرها این نتایج به‌دست آمد.

نتایج تحلیل نشان داد که متخصصان در مورد عملکرد وظایف ناجا در وضعیت بحرانی اتفاق نظر دارند. برای بررسی نقش یگان امداد باتوجه به سطح معنی‌داری، اولویتهای فهرست‌شده و نمره‌گذاری‌شده توسط خبرگان، اهمیت متفاوتی داشت که می‌توان از رتبه‌بندی برای تفسیرهای بعدی استفاده کرد. بنابراین استفاده از شاخصهای نقش یگان امداد (عملکرد جلوگیری از اغتشاش و ناآرامی ناشی از بحران، عملکرد کنترل ترافیک شهری و برون‌شهری در مناطق آسیب‌دیده، عملکرد نظم و امنیت در محل اسکان آسیب‌دیدگان، عملکرد تأمین امنیت مناطق آسیب‌دیده) و گویه‌های ذیل این شاخصها برای ارزیابی نقش یگان امداد در وضعیت بحرانی منطقی به‌نظر می‌رسد.

در فرضیه اول، آموزشها و رزمایشهای قبل از حادثه ساختمان پلاسکو در تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری نقش مؤثری دارد. باتوجه به کوچک‌تر بودن سطح معنی‌داری از خطای ۰/۰۵ و مثبت بودن حدود اطمینان، میزان تأثیر معنی‌دار، و بیشتر از متوسط است؛ به عبارت دیگر با اطمینان ۹۵ درصد، آموزشها و رزمایشهای قبل از حادثه ساختمان پلاسکو

در تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری تأثیر دارد. بنابر نتایج کلی می‌توان گفت که آموزشها و رزمایشهای قبل از حادثه بر تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری تأثیر مثبت دارد.

در فرضیه دوم، اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری در تأمین امنیت نقش موثری دارد. باتوجه به کوچکتر بودن سطح معنی‌داری از خطای $0/05$ و مثبت‌بودن حدود اطمینان، میزان تأثیر معنی‌دار، و بیشتر از متوسط است؛ به عبارت دیگر با اطمینان ۹۵ درصد، اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری در تأمین امنیت تأثیر دارد. بنابر نتایج کلی می‌توان گفت که اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری بر تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری تأثیر مثبت دارد.

در فرضیه سوم، اقدامات یگان امداد هنگام بحران ساختمان پلاسکو در تأمین امنیت نقش مؤثری دارد. باتوجه به کوچکتر بودن سطح معنی‌داری از خطای $0/05$ و مثبت‌بودن حدود اطمینان، میزان تأثیر معنی‌دار، و بیشتر از متوسط است؛ به عبارت دیگر با اطمینان ۹۵ درصد، اقدامات یگان امداد هنگام بحران ساختمان پلاسکو در تأمین امنیت تأثیر دارد. بنابر نتایج کلی می‌توان گفت که اقدامات یگان امداد هنگام بحران بر تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری تأثیر مثبت دارد.

در فرضیه چهارم، اقدامات یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی ساختمان پلاسکو در تأمین امنیت در بحرانهای شهری نقش مؤثری دارد. باتوجه به کوچکتر بودن سطح معنی‌داری از خطای $0/05$ و مثبت‌بودن حدود اطمینان، میزان تأثیر معنی‌دار بود، و بیشتر از متوسط است؛ به عبارت دیگر با اطمینان ۹۵ درصد، اقدامات یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی ساختمان پلاسکو در تأمین امنیت در بحرانهای شهری تأثیر دارد. بنابر نتایج کلی می‌توان گفت که اقدامات یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی، بر تأمین امنیت در کانون بحرانهای شهری تأثیر مثبت دارد.

از اعمال قدرت توسط پلیس و دولتها و سازمانهای متولی امداد و نجات به عنوان تنها عنصر کلیدی در برقراری ثبات و امنیت یاد می‌شود. باتوجه به اینکه برقراری نظم و امنیت

در جامعه بحران‌زده وظیفه و مأموریت اصلی نیروی انتظامی است، نقش یگان امداد در تأمین امنیت بحرانهای شهری (حادثه فروپاشی ساختمان پلاسکو) بسیار حائز اهمیت، و از مهمترین وظایف یگان امداد تأمین امنیت و آرامش شهری است.

پیشنهاها

نیروی انتظامی به‌عنوان یکی از ارگانهای درگیر بحران، که حافظ امنیت شهروندان است، چنانچه بخواهد هماهنگی را گسترش دهد، باید آمادگی نیروها و مشارکت فعال را در جلسات با دیگر ارگانها در برنامه کاری خود داشته باشد و از توان خود در کنار دیگر ارگانها در جهت کمک‌رسانی به آسیب‌دیدگان استفاده کند. یگان امداد باید به این موارد توجه کند:

- الف. برای تأثیر آموزشها و رزمایشها در یگان امداد قبل از بحران پیشنهاد می‌شود:
 - برگزاری کلاسها و دوره‌های مدیریت بحران
 - سازماندهی نیروها و امکانات و تجهیزات، آموزش و تمرین
 - بازآوری طرحها و رزمایش و تمرینات و برگزاری جلسات
 - پیش‌بینی وقوع آتش‌سوزی در سطح شهر تهران با دستگاه‌ها و سازمانهای امدادی
- ب. برای تأثیر اقدامات یگان امداد در مرحله قبل از بحرانهای شهری در تأمین امنیت پیشنهاد می‌شود:

- به‌روزرسانی و تجهیز کارکنان یگان امداد
- تهیه طرحهای امنیتی، حفاظتی، کنترل، انتظامی و امداد و نجات قبل از بحران
- پراکنده‌سازی امکانات در نقاط ایمن و قابل دسترسی برای عوامل خودی
- ج. برای تأثیر نقش یگان امداد هنگام بحران شهری در تأمین امنیت پیشنهاد می‌شود:
 - استقرار نیرو در محلهای آسیب‌دیده و کمک به امدادگران برای انتقال افراد مجروح ناشی از آتش‌سوزی

- انتخاب مکانهای امن برای استقرار سانه‌دیدگان و حفظ امنیت محل انتخاب‌شده
- حضور شبانه‌روزی یگان امداد به‌صورت گشت پیاده، موتوری، خودرویی در محل

حادثه بویژه ساعات پایانی شب

د. برای تأثیر نقش یگان امداد بعد از بحران و مرحله بازیابی و بازسازی حادثه در تأمین امنیت در بحرانهای شهری پیشنهاد می‌شود:

- حفاظت از اموال و امکانات و تجهیزات به منظور بازسازی مناطق آسیب‌دیده
- ترمیم، بازیابی و کمک در جهت ترمیم ضایعات روحی و روانی نیروهای آسیب‌دیده
- استقرار مستمر کارکنان یگان امداد در منطقه تا عادی شدن وضعیت و ارزیابی عملکرد آنان

منابع

۱. باباخانلو، پگاه (۱۳۸۲)، امنیت عمومی (مفاهیم، تعاریف، اقسام)، چکیده مقالات همایش امنیت اجتماعی.
۲. جر، خلیل (۱۳۹۱)، فرهنگ لاروس، ترجمه سید حمید طبیبیان، چنودهم، تهران: انتشارات امیرکبیر.
۳. حسینی، حسین؛ جدی، مجید (۱۳۸۵)، مدیریت بحران با رویکرد امنیت عمومی. ج ۱. تهران: معاونت تربیت و آموزش ناجا.
۴. سالار، روح‌الله؛ مستجابی، حمید؛ رضایی، محسن؛ رمضان‌زاده، سعید (۱۳۹۹)، تأثیر تعامل مدیریت شهری بر امنیت اجتماعی، پژوهش‌نامه نظم و امنیت انتظامی، سال سیزدهم، شماره اول.
۵. شهابی، مهدی (۱۳۹۴)، چگونگی هوشمندسازی فرایندهای مدیریت بحرانهای طبیعی، هفتمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت بحران.
۶. عادل، علیرضا (۱۳۸۴)، ارزیابی عملکرد نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با رویکرد مدیریت بحران سوانح طبیعی (زلزله)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده فرماندهی و ستاد دانشگاه علوم انتظامی امین.
۷. عادل، علیرضا (۱۳۹۱)، ارزیابی عملکرد نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در برقراری نظم و امنیت شهرستان بم با رویکرد مدیریت بحران، فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، ش ۲: ۲۵۳ - ۲۸۱.
۸. غلامحسینی، علی (۱۳۹۱)، بررسی نقش و جایگاه ناجا در مدیریت بحرانهای طبیعی (مطالعه موردی: بحران سفید، بحران برف ۱۳۸۳ گیلان)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده فرماندهی و ستاد دانشگاه علوم انتظامی امین.
۹. فرج پور، مریم؛ ایزدی، احمد؛ رضایی، نورمحمد (۱۳۹۷)، بررسی عملکرد پلیس بر احساس امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان، پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی، دوره اول، ش ۴۱: ۱۰۰ - ۷۵.
۱۰. قرارگاه عملیاتی ناجا (۱۳۸۳)، توصیف شرایط بحرانی ناشی از زلزله، جزوه منتشر نشده.

۱۱. قدیری ایبانه، محمدحسن؛ حبیبی فهیم، حبیب‌الله؛ مطهری نژاد، میرزابابا؛ افخمی، حسینعلی (۱۳۸۵)، نقش روابط عمومی‌ها در مهار بحران سیاسی و اجتماعی، *مجله روابط عمومی، ش ۴۳*.
۱۲. معاونت عملیات فاتب (۱۳۹۵)، توصیف نقش فرماندهی انتظامی تهران بزرگ در بحران فروپاشی ساختمان پلاسکو، جزوه منتشر نشده.
۱۳. معاونت عملیات ناجا (۱۳۸۳)، پلیس و پیشگیری اجتماعی از جرم، گاه‌نامه بررسیهای اجتماعی، تهران، معاونت اجتماعی ناجا.
۱۴. مؤذن، جامی؛ هادی، محمد (۱۳۸۴)، تأملی در مفهوم نظم و امنیت عمومی و عوامل مرتبط با آن، *فصلنامه تخصصی - کاربردی معاونت اجتماعی ناجا، ش ۱*.
۱۵. میرحبیبی، حمیدرضا؛ مومنی، اسکندر (۱۳۹۴)، نقش نیروی انتظامی در مدیریت بحران زلزله بم، *فصلنامه علمی دانش انتظامی کرمان، ش ۱۴*.
۱۶. وردی نژاد، فریدون (۱۳۸۸)، مدیریت بحران و رسانه، تهران: انتشارات سمت.
۱۷. یاوری، علیرضا؛ گلستان هاشمی، سید مهدی؛ چشم‌براه، محسن؛ خیام باشی، بیژن (۱۳۹۵)، ساختار مدیریتی نظم و امنیت انتظامی در بحرانهای طبیعی (با تأکید بر الگو و ساختار مدیریت بحران در کشورهای هدف)، *پژوهش‌نامه نظم و امنیت انتظامی، س نهم، ش دوم*.
۱۸. یاوری بافقی، امیرحسین (۱۳۹۳)، *بحرانهای اجتماعی*، تهران: انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین.

- 19.-Anderson, Ewan W. (1994). Disaster Management and the Military. *Geo Journal*. 34 (2), 201-205.
- 20.- Bonkiewicz, Luke and Ruback, Barry (2012). The Role of the Police in Evacuations: responding to. the Social Impact of a Disaster. *Police Quarterly*. 15(2), 137-156.
- 21.-Winni Johansen, Helle K. Aggerholm, Finn Frandsen.(2012). Entering new territory: A study of internal crisis management and crisis communication in organizations, *Journal : Public Relations Review*, Volume 38, Issue 2, June 2012, Pages 270-279.